

18339

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่อต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกปลาบ่อ ตำบลปลาบ่อ
อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ปี 2545

THE DESTRES OF POPULATION ABOUT PRABAWATERFALL MANAGEMENT
PRABA SUBDISTRICT , POORUA DISTRICT , LOEI PTOVINCE , 2002

โดย
นางสาวจุฬารธรรม จันลาพันธ์

รฟพ.
๑๖๘๔๑
๒๕๔๕

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 96040
วันเดือนปี.....

เสนอ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เพื่อความสะดวกแห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

พ.ศ.2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

ความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่อต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวผาตกปลาบ่อ ตำบลปลาบ่อ
อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ปี 2545

THE DESTRES OF POPULATION ABOUT PRABAWATERFALL MANAGEMENT
PRABA SUBDISTRCT, POORUA DISTRICT , LOEI PROVINCE , 2002

โดย

นางสาวจุฬารรณ จันลาพันธ์

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วทบ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 17 เดือน เมษายน พ.ศ. 2545

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

(.....) 17 / 12 / 2545

(อาจารย์สมชาย พงษ์เทพิน)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(.....) 18 / 12 / 2545

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกสมบุรณ์ อังรัตนกร)

หัวหน้าภาควิชา

(.....) 19 / 12 / 45

(อาจารย์สุพุมารณ์ จันทร์ศรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่อต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่อ ตำบลปลาบ่อ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ปี 2545
โดย : นางสาวจุฬารัตน์ จันลาพันธ์
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชา : พัฒนาการเกษตร
ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(อาจารย์สมชาย พงษ์เทพิน)

17 / 10.ย. / 2545

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่อต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่อ ตำบลปลาบ่อ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย พ.ศ. 2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาบ่อ ศึกษาความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่อต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่อ ศึกษาปัญหาของประชาชนบ้านปลาบ่อในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่อ จำนวน 85 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่าประชาชนบ้านปลาบ่อส่วนใหญ่ร้อยละ 63.53 เป็นเพศหญิง โดยอายุเฉลี่ย 37 ปี ข้อมูลความต้องการด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่อ โดยแยกความต้องการออกเป็น ความต้องการด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประชาชนมีความต้องการเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 โดยพบว่า โดยประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่ออย่างเป็นรูปธรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88) ทั้งนี้เพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกที่แน่ชัด เพราะถ้าหากมีการออกนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาน้ำตกแล้วชุมชนในท้องถิ่นก็ย่อมมีการพัฒนาตามไปด้วยอาทิเช่นการพัฒนาถนนหนทางและระบบการประปาที่ดีขึ้น รองลงมาคือต้องการให้มีการกำหนดพื้นที่ใช้สอยในเขตบริเวณน้ำตกให้เป็นสัดส่วน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24) เพราะจะได้ไม่เกิดความขัดแย้งในเรื่องการจับจองพื้นที่ของชาวบ้าน และต้องการให้มีการจัดงานท่องเที่ยวบริเวณน้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17) เพราะจะได้ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวกันให้มากขึ้นและยังเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนอีกด้วย ความต้องการด้านการใช้ประโยชน์จาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งท่องเที่ยวตากปลาบ่า มีความต้องการเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 โดยส่วนใหญ่ประชาชนต้องการให้มีการจัดบริเวณร้านค้าขายสินค้าและอาหารแก่นักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10) เพราะประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการค้าขายกันบริเวณเขตน้ำตก เพื่อจะได้เป็นการเสริมสร้างได้ให้กับชาวบ้านได้รองลงมาคือต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีการส่งเสริมการค้าขายของที่ระลึกของชาวบ้านแก่นักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82) เพราะประชาชนต้องการที่จะมีอาชีพเสริมจากการทำไร่และต้องการใช้น้ำจากน้ำตกในการทำเกษตร ได้ตลอดปี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64) ทั้งนี้ก็เพราะว่าบางพื้นที่จะเป็นที่เนินสูงยังขาดน้ำในการทำไร่ ดังนั้นถ้าหากว่าใช้น้ำจากแหล่งน้ำซึ่งมีตลอดปีก็อาจปลูกพืชอย่างอื่นได้ เช่นปลูกพืชนอกฤดู และปลูกพืชหมุนเวียนได้ และความต้องการด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวตากปลาบ่า มีระดับความต้องการเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 โดยพบว่าส่วนใหญ่ประชาชนต้องการให้มีการส่งเสริมอาชีพในการทำสินค้าของที่ระลึก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02) เพราะต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้นและรองลงมาคือต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล ออกนโยบายในการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82) เพราะชาวบ้านมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เป็นประโยชน์สำหรับประชาชนในท้องถิ่น และต้องการให้มีการเลือกตั้งผู้นำในการเป็นตัวแทนชาวบ้านในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตากปลาบ่า (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40) ทั้งนี้ประชาชนเห็นว่าถ้าหากมีผู้นำในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแล้วก็จะ เป็นผลดีต่อชุมชนเพราะชุมชนจะได้มีการพัฒนาไปพร้อมๆ กันในการจัดสรรการใช้และอนุรักษ์ธรรมชาติ

ปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวตากปลาบ่า โดยแยกปัญหาออกเป็น 2 ด้าน พบว่า ปัญหาด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล มีปัญหาเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 โดยพบว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32) ทั้งนี้ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบน้ำตก แต่ปัจจุบันน้ำตกก็ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการเสนอแนะนโยบายให้ชาวบ้านได้รู้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29) เพราะประชาชนให้เหตุผลว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดการประสานงานกันกับชาวบ้านในเรื่องการเสนอแนะนโยบายต่างๆ และหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของชาวบ้านให้มีการค้าขายของที่ระลึก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24) ทั้งนี้ประชาชนให้เหตุผลว่าปัจจุบันนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดการส่งเสริมอาชีพต่างๆ ให้กับกลุ่มแม่บ้านและประชาชนในท้องถิ่น และปัญหาจากประชาชนในท้องถิ่น มีปัญหาเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 โดยพบว่าปัญหาส่วนใหญ่คือประชาชนไม่มีส่วน

ร่วมในการประชาสัมพันธ์น้ำตกเนื่องจากไม่มีความรู้เกี่ยวกับการนำเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92) ทั้งนี้ก็เพราะว่าประชาชนยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและบทบาทของผู้นำเที่ยวซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่อย่างแท้จริง รองลงมาคือส่วนใหญ่ชาวบ้านไม่มีเวลาในการรวมกลุ่มจัดร้านค้าขายเนื่องจากต้องทำอาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91) เพราะว่าส่วนใหญ่ประชาชนในท้องถิ่นมีอาชีพหลักคือการทำไร่และทำการเกษตรดังนั้นจึงไม่ค่อยมีเวลาในการรวมกลุ่มกันเพราะต่างก็รับผิดชอบงานตัวเอง และประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นจะเป็นคนแก่และเด็กจึงไม่มีเวลาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาน้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85) ทั้งนี้เพราะว่าคนที่อยู่ในวัยทำงานต่างก็ต้องทำไร่และทำการเกษตรกันจึงไม่มีเวลาอยู่บ้านเพราะต้องออกไปทำไร่กันจึงมีเพียงเด็กและคนแก่เท่านั้นที่อยู่บ้านจึงไม่มีเวลาในการรวมกลุ่มกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกันอย่างจริงจัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

การจัดทำปัญหาพิเศษฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์และการให้คำแนะนำปรึกษา จากอาจารย์หลายๆ ท่าน โดยเฉพาะอาจารย์สมชาย พงษ์เทพิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภสมบูรณ์ อึ้งรัตนากร ที่ได้ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของปัญหาพิเศษฉบับนี้ให้ สมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมืออย่างดีจากประชาชนบ้านปลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอ ภูเรือ จังหวัดเลย ในการให้ข้อมูล ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ซึ่งทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่าน ณ โอกาสนี้ด้วย

นางสาวจุฬารรณ จันทพันธ์

มีนาคม 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	
สารบัญภาพ	
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการศึกษา	2
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมายของความต้องการ	4
ความหมายของการมีส่วนร่วม	7
การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	7
ทิศทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการท่องเที่ยว	9
ความหมายการท่องเที่ยว	11
นโยบายในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก	13
องค์การบริหารและจัดการที่เกี่ยวข้อง	14
สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล	15
แนวทางและนโยบายของแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก	15
ของหน่วยงานในท้องถิ่น	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีการศึกษารวบรวมข้อมูล	
ประชากร	18
สถานที่และระยะเวลาที่ทำการศึกษา	18
เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย	
ข้อมูลทั่วไปของน้ำตกปลาบ่า	21
ตอนที่ 1 ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทางด้าน	22
เศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาบ่า	
ตอนที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชน	25
บ้านปลาบ่าต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า	
ตอนที่ 3 ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	35
ต่อการจัดการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า	
วิจารณ์ผล	35
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	37
ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย	38
ข้อเสนอแนะต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	39
ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป	39
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
1. แสดงการดำเนินงานทำปัญหาพิเศษ	20
2. แสดงข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาบ่า	23
3. แสดงความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่า	27
4. แสดงความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่าจำแนกตามความต้องการที่มีต่อประโยชน์	29
คำถาม	
5. แสดงปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่า	32
6. แสดงปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่า จำแนกตามปัญหาที่มีต่อประโยชน์คำถาม	34

สารบัญภาพ

ภาพภาคผนวกที่

1. ภาพแผนที่อำเภอภูเรือ

หน้า

45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนับว่ามีบทบาทความสำคัญอย่างมาก ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถทำรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ เข้าสู่ประเทศไทยสูงเป็นอันดับ 1 ของมูลค่าและบริการส่งออกสินค้าทั้งหมดตลอดมา โดยในรอบปีพุทธศักราช 2536 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามาประมาณ 5.7 ล้านคน ทำให้ประเทศไทยมีรายได้ 1.35 แสนล้านบาทและเพิ่มเป็น 6.95 แสนบาท ในปีพุทธศักราช 2538 โดยสามารถสร้างรายได้สูงถึง 1.95 แสนล้านบาทและมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในปีพุทธศักราช 2543 คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยสูงถึง 343.570 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542 : 9) เงินตราต่างประเทศที่ได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญอย่างมาก ในการชดเชยดุลการชำระเงินตราต่างประเทศและก่อให้เกิดรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการสร้างรายได้และการจ้างงานเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการขายตัวของธุรกิจต่างๆ เพื่อผลิตสินค้าและบริการสนองความต้องการหรืออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งนอกจากจะส่งผลให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกัน ในธุรกิจ โรงแรม ภัตตาคาร บริษัทท่องเที่ยว แล้วยังส่งผลเชื่อมโยงให้เกิดการสร้างงานเพิ่มขึ้นในธุรกิจสาขาอื่นๆ เช่น การก่อสร้างหรือแม้แต่การผลิตในสาขาเกษตรกรรม อย่างไรก็ตามในการพิจารณาผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่กล่าวมาข้างต้น มักจะได้รับการอ้างถึงว่าเป็นการพิจารณาผลที่เกิดขึ้นในทางเศรษฐกิจเป็นหลักและเป็นผลที่เกิดขึ้นโดยภาพรวม ไม่ได้พิจารณาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมด้านสังคมวัฒนธรรม รวมทั้งความไม่เสมอภาคของประชาชนในท้องถิ่นในการได้รับประโยชน์ในด้านรายได้ การมีงานทำที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในท้องถิ่น รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาอุตสาหกรรมไม่ได้ตกแก่ระบบเศรษฐกิจในท้องถิ่นหรือแหล่งท่องเที่ยวในปริมาณและอัตราที่สูงมากเท่าที่ควร ภาพสะท้อนอันเนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็มีลักษณะกระจายที่ไม่น่าพอใจ เพราะการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนั้นประชาชนส่วนหนึ่งไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยเป็นเหตุผลสำคัญในการเลือกศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อทราบถึงปัญหาความต้องการของประชาชนในการจัดการน้ำตกปลาป่า ตำบลปลาป่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ซึ่งก็เป็นกรณีหนึ่งที่กำลังพัฒนาไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวสาธารณะ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการ โดยหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจเป็นการป้องกันความขัดแย้งอันเนื่องจากการเกิดผลเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญัตต์เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระทบต่างๆต่อชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลรักษาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันอย่างยั่งยืนต่อไป

ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นถึงความต้องการของประชาชนที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนด้านการบริการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย
3. เพื่อศึกษาปัญหาของประชาชนบ้านปลาบ่าในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย
2. ทราบถึงความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย
3. ทราบถึงปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่า
4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับประชาชนในท้องถิ่นในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าหมู่ที่ 1 ตำบลปลาบ่า อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนทางด้าน

1. ด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่า
2. ปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่า
3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการจัดการน้ำตกปลาบ่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยทำการสำรวจเก็บข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้านปลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 85 ราย ทั้งนี้ในการเลือกกลุ่มประชากรหมู่ที่ 1 บ้านปลาบ่า เพราะแหล่งน้ำตกปลาบ่า อยู่ในเขตพื้นที่บ้านปลาบ่า หมู่ที่ 1

นิยามศัพท์

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการของประชาชนต่อจัดการแหล่งท่องเที่ยวบริเวณน้ำตกปลาบ่า ต.ปลาบ่า อ.ภูเรือ จ.เลย

ประชาชน หมายถึง บุคคล หรือกลุ่มคนที่อาศัยในพื้นที่บ้านปลาบ่า หมู่ที่ 1 ต.ปลาบ่า อ.ภูเรือ จ.เลย

การจัดการ หมายถึง การดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่าอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อชุมชน ประกอบด้วย นโยบายจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ การใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า

แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การเคลื่อนที่ของกลุ่มคนมายังป่าและบริเวณน้ำตกปลาบ่า ต.ปลาบ่า อ.ภูเรือ จ.เลย

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนบ้านปลาต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาป่าได้ทำการตรวจเอกสารดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของความหมายของความต้องการ
2. ความหมายของการมีส่วนร่วม
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว
4. ทิศทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการท่องเที่ยว
5. ความหมาย การท่องเที่ยว
6. นโยบายในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก
7. องค์การบริหารและจัดการที่เกี่ยวข้อง
8. สภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
9. แนวทางและนโยบายของแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกของหน่วยงานในท้องถิ่น
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของความหมายของความต้องการ

เดโช สวานานันท์ (2528: 42-43) ได้กล่าวถึงความต้องการอันจำเป็นของมนุษย์ซึ่งพอสรุปได้เป็น 2 ระดับดังนี้

1. ความต้องการระดับต้น ได้แก่ ความต้องการอันมีรากฐานมาจากสรีระ เช่น ความหิว ความกระหาย และความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการระดับที่สอง ได้แก่ ความต้องการทางใจและสังคม เช่น ความต้องการความรัก ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือในสังคม เป็นต้น ซึ่งความต้องการในระดับนี้เป็นความต้องการที่มนุษย์มาเรียนรู้กันขึ้นมาเองภายหลัง ความต้องการในระดับที่สองนี้มีอยู่ 4 ประการคือ

- 2.1 ความต้องการความปลอดภัย
- 2.2 ความต้องการการตอบสนอง
- 2.3 ความต้องการประสบการณ์ใหม่
- 2.4 ความต้องการความนับถือยกย่องจากผู้อื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจิตร อาวะกุล (2518:51-52) ได้กล่าวถึง ความต้องการของมนุษย์ โดยแบ่งความต้องการ ออกตามลำดับ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ความมั่นคงในการทำงาน (Security) หมายถึง บริษัท หรือหน่วยงานที่ตนทำงานอยู่นั้น มีความยั่งยืน ไม่ล้มง่าย ๆ และมีฐานะทางการเงินดีพอที่จะจ่ายเงินเดือนได้ตลอดไป สามารถฝาก ชีวิต ฝากอนาคตไว้ได้ แต่ถ้าบริษัท หรือหน่วยงานใดไม่คอยมั่นคง จิตใจของผู้ทำงานก็จะหวั่นไหว กลัวตกงาน ออดอยาก จึงต้องแสวงหาบริษัท หรือหน่วยงานที่มั่นคงกว่า มีการลาออกหรือเปลี่ยนงาน ก่อนข้างสูงในหน่วยงานที่ไม่มั่นคง

2. การยอมรับนับถือ (Recognition) คือ การที่ทุกคนต้องการเกียรติ ต้องการการยอมรับนับ ถูในความรู้ ความสามารถ ความมั่งมี หรือจากจน ตระกูลสูง หรือคำ

3. ต้องการความก้าวหน้า (Opportunity) คือ ต้องการมีโอกาสก้าวหน้าที่สูงขึ้น คนเราเมื่อ ทำงานแล้วก็อยากเห็นตัวเองก้าวหน้าทางการงาน ได้เงินเดือนเพิ่ม ได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น ได้ไป ศึกษาต่อ หรือดูงานในต่างประเทศ รู้จักคนมากขึ้น ได้ช่วยสังคม ความก้าวหน้าทำให้คนมีกำลังใจ ในการทำงาน และเป็นความต้องการของมนุษย์ที่ถูกรุ่นอยู่ในใจด้วยกันทุกคน

4. ความต้องการความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ (New experience) การได้รับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน เปลี่ยนไปดำรงตำแหน่งต่างๆ ย่อมทำให้คนเราไม่จำเจซ้ำซาก หรือเบื่อหน่าย ทำให้คน เราระดับกระแง ซึ่งมนุษย์ถือว่าการได้ประสบการณ์และเป็นเกียรติอย่างหนึ่ง

5. การมีเสรีภาพ (Freedom) ในการทำงานได้คล่องตัว ไม่ยึดติดกับกฎระเบียบข้อบังคับ มี โอกาสแสดงความคิดเห็นทางการพูด การเขียนบ้าง ไม่ถูกกดขี่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร

6. การยอมรับเป็นส่วนหนึ่ง หรือเป็นส่วนร่วมในงาน (Belonging) มนุษย์ต้องการให้กลุ่ม ยอมรับว่าเป็นพวกเดียวกัน ไม่ต้องการความรู้สึกว่าเป็นคนละพวก หรือเป็นแกะดำหลงฝูงหรือเป็น คนพลัดถิ่น ต้องการเข้าร่วมเป็นพวก

ความต้องการเหล่านี้เป็นสิ่งผลักดันให้มนุษย์ต้องดิ้นรนทำทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อตอบสนอง ความต้องการของตน ความรุนแรงขึ้นอยู่กับ ความต้องการและความสามารถของแต่ละคน ซึ่งมีไม่ เท่ากัน

เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2529:22-25) ได้รายงานถึงความต้องการของมนุษย์ โดยแบ่งความต้องการออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) คือ การทำให้เกิดความพึงพอใจให้ แก่ร่างกายเมื่อเกิดความหิวกระหาย ความง่วง ความปรารถนาทางเพศ สิ่งเหล่านี้เป็นแรงขับทาง ธรรมชาติของมนุษย์ที่สำคัญ เพื่อให้ตนเองอยู่รอด ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นเสมือนความ

ต้องการพื้นฐานมาก่อนความต้องการทั้งหมด ดังเช่น เมื่อคนหนึ่งมีอาการหวัดและต้องการอาหารอย่างรุนแรง ความต้องการอย่างอื่นอาจถูกลืมไปหมดสิ้น

2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว ความต้องการทางด้านความปลอดภัยก็จะเกิดขึ้นตามมา ความต้องการทางด้านความปลอดภัยนี้มีสองแบบคือ ความต้องการความปลอดภัยด้านร่างกายและความต้องการความปลอดภัยทางด้านเศรษฐกิจ ผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี ร่างกายปกติ และมีการดำรงชีวิตเหมือนบุคคลทั่วไป ส่วนใหญ่จะมีความพึงพอใจในความมั่นคงที่เขาได้อยู่ ถ้าสังคมดำเนินไปด้วยความสงบคือ เป็นสังคมที่ดีต่างๆ ไป จะทำให้บุคคลหรือสมาชิกของสังคมนั้นๆ รู้สึกว่าตนเอง มีความปลอดภัย มั่นคง จากสัตว์ร้าย จากอุทกภัยที่เปลี่ยนแปลง จากอาชญากรรม การข่มขู่ การฆาตกรรม และการก่อกบฏ ซึ่งเมื่อเกิดวุ่นวายขึ้นความต้องการความปลอดภัยในสังคมใหม่จะเพิ่มขึ้น การซื้อ การประกันสุขภาพ การประกันชีวิต การทำงานที่มีความมั่นคง หรือมองในอีกแง่หนึ่ง คือ การแสวงหาความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจของตนเอง

3. ความต้องการทางด้านสังคมหรือความรักหรือการยอมรับเป็นพวกเป็นพ้อง (Social or love or belonging needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการทางด้านความปลอดภัย ได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พึงพอใจแล้ว ความต้องการของคนเราก็จะมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มได้รับการยอมรับมีความสำคัญต่อกลุ่ม และมีอิทธิพลบางประการต่อกลุ่ม ความต้องการดังกล่าวเป็นความต้องการความรักความเป็นเจ้าของคนเราจะแสวงหาเพื่อน บรรดาญาติพี่น้อง ความต้องการทางด้านความรักนี้เป็นความต้องการที่จะเป็นผู้ให้ความรัก และได้รับความรักจากคนอื่นด้วย การขาดความรักสามารถทำให้เกิดผลต่อเนื่องที่เลวร้ายของการปรับตัวไปในทางลบได้

4. ความต้องการมีชื่อเสียงมีฐานะเด่นทางสังคม (Esteem needs) เป็นความต้องการที่จะเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง และมีบุคคลอื่นยอมรับนับถือ เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่อยากได้รับการยอมรับและเป็นที่ยกย่องของคนอื่นเมื่อทำงานสิ่งใดหนึ่งสำเร็จ ความพึงพอใจในการที่มีฐานะเด่นทางสังคม ซึ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นคนที่มีความค่า

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามแนวความคิดนี้ (Self actualization needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย ความปลอดภัย ด้านสังคม ความมีฐานะเด่นทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้วไม่นาน คนนั้นก็จะมีความรู้สึกไม่พอใจเกิดขึ้นอีก หากว่าเขาไม่สามารถที่จะทำอะไรตามที่ตนเองอยากทำ คนเราควรที่จะได้มีการให้โอกาสที่จะพยายามทำเพื่อให้ชีวิตดีขึ้น มีความต้องการที่จะมีความรู้สึกที่มีความก้าวหน้าในการที่จะได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ที่ได้ทำงานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหมาะสมกับความสามารถและทักษะที่ตนชอบของประกอบอื่นๆ เช่น ความรู้สีกว่างานที่ทำมีความสำคัญ งานนั้นทำลายความสามารถ ความก้าวหน้า ความสำเร็จของงาน และโอกาสในการพิจารณาตนเอง ล้วนเป็นความต้องการที่หายซึ่งถูกจัดไว้ในตอนนี้ด้วย นักดนตรีต้องเล่นดนตรี จิตรกรต้องวาดรูป กวีต้องเขียนบทกวี พวกเขาเหล่านี้มีความสุขกับการที่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการจะทำมากที่สุดนั่นเราเรียกว่า Self-actualization

2. ความหมายของการมีส่วนร่วม

ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543:137) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ ควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจ และสังคม ทำให้ประชาชนได้พัฒนาการรับรู้ และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตน โดยภาครัฐจะต้องคืนอำนาจในการกำหนดการพัฒนาให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มสตรี คนจนหรือคนด้อยโอกาสในสังคมได้มีโอกาสในการแสดงความต้องการ แสวงหาทางเลือก หรือเสนอข้อเรียกร้องเพื่อปกป้องผลประโยชน์ร่วมของกลุ่ม และเป็นผู้มีบทบาทหลักในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน คือ เป็นผู้กำหนดความจำเป็นพื้นฐานของชุมชนและผู้ระดมทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนองตอบความจำเป็นพื้นฐาน และบรรลุวัตถุประสงค์บางประการทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

นอกจากนี้ได้เสนอรูปแบบของกระบวนการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1.การวางแผน ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีติดตามประเมินผลและประการสำคัญ คือ ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง

2.การดำเนินกิจกรรม ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงิน

3.การใช้ประโยชน์ โดยประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

4.การได้รับประโยชน์ โดยประชาชนต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่าเทียมกัน

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

แนวความคิดของการมีส่วนร่วม เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นเป็นหลัก ปัจจุบัน การมีส่วนร่วมยังอยู่ในวงจำกัด และขาดความสมดุลเช่น ความร่วมมือระหว่างอุทยานแห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาติกับองค์กรปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว การร่วมมือระหว่างประชาชนในพื้นที่กับผู้ควบคุมดูแลทรัพยากรและการประสานงานระหว่างผู้ประกอบการกับส่วนราชการเป็นต้น

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ยังคงเป็นลักษณะการมีกิจกรรมรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว เป็นการค้าขายในการท่องเที่ยวมากกว่ามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยว มีเพียงการบริหารส่วนท้องถิ่นบางแห่งเท่านั้นที่มีโอกาสในการจัดการ ในบางพื้นที่ประชาชนได้จัดตั้งกลุ่มและดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเอง โดยเสนอการเยี่ยมชมเยือนชุมชนพื้นที่เกษตรกรรมของชุมชนและพื้นที่อนุรักษ์ใกล้เคียง เช่น หมู่บ้านในพื้นที่ชายป่าอนุรักษ์อีกหลายๆ แห่ง เป็นต้น

สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540:50) กล่าวถึง ความเกี่ยวข้องของชุมชนกับการท่องเที่ยว มีขอบเขต ลักษณะ และรูปแบบกว้างขวางและหลากหลาย ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม หากข้อจำกัดชัดเจน ได้ยาก และไม่สามารถนำมากล่าวไว้ได้ครบ ดังนั้น ในการศึกษานี้จึงได้กำหนดความเกี่ยวข้องของชุมชนกับการท่องเที่ยว มี 2 ลักษณะ คือ ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับและผลกระทบที่เกิดขึ้น

1. ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ มี 2 ทาง คือ ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและประโยชน์ทางสังคม

1.1 ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

- เกิดการสร้างงาน สมาชิกชุมชนมีงานทำสืบเนื่องจากการท่องเที่ยวเกิดขึ้น
- เกิดการพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริการท่องเที่ยว
- เกิดระบบตลาด เมื่อมีการจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ และ

ปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นแก่การบริการการท่องเที่ยว

- เกิดระบบการผลิตวัตถุดิบท้องถิ่นเพื่อป้อนระบบตลาด
- มีรายได้จากแหล่งรายได้ใหม่ ที่เกิดจากการท่องเที่ยว นอกเหนือจากรายได้จาก

แหล่งรายได้เดิมของชุมชน

- ครอบครัวชุมชนจะมีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้ง โดยตรงและโดยอ้อม จากสถานการณ์การมีบริการท่องเที่ยวเกิดขึ้น

1.2 ประโยชน์ทางสังคม ประโยชน์ทางสังคมที่ชุมชนจะได้รับมีมาก เช่น

- เกิดการพัฒนาในทางสร้างสรรค์ขึ้นในสังคม
- มีการติดต่อทางสังคมที่มีรูปแบบมากขึ้น
- จะมีสัญญาทางสังคมเกิดขึ้นอันเนื่องจากการตกลงในสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเข้าไปเกี่ยวข้องกับระบบการท่องเที่ยวของสมาชิกชุมชน

- สาธารณูปโภคของชุมชน เช่น ไฟฟ้า ประปา อาจได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุง

เนื่องจากการมีระบบการท่องเที่ยว

เนื่องจากการมีระบบการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สมาชิกชุมชนจะถูกกระตุ้นให้สนใจพัฒนาการศึกษาของตัวเองและบริการ ทั้ง การศึกษาในรูปแบบ (Formal and Informal Education) ในด้านบริการ เทคนิค และอื่นๆ

- จะเกิดการพัฒนาด้านสาธารณสุข เช่น ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยจากโรคภัย สืบเนื่องจากการบริโภค อุปโภค ที่ได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อเข้าสู่ ระบบการท่องเที่ยว

- การบริการทางสังคมอื่น เช่นความปลอดภัย และการมีระเบียบอิสระของสังคม จะได้รับการเอาใจใส่มากขึ้น

2. ผลกระทบที่เกิดขึ้น อาจเป็นผลทั้งทางบวกและทางลบ

2.1 ผลกระทบทางบวก คือ ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับตามที่กล่าวไว้

2.2 ผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้น มีอยู่บ้าง เช่น

- ขนาดของชุมชนอาจเติบโตเกินไป ถ้าปัจจัยดึงดูดจากการท่องเที่ยวมีกำลังมาก และไม่ได้รับการจัดการให้ดี

- โครงสร้างการบริหารชุมชนอาจเปลี่ยนแปลงไป ถ้าอิทธิพลการท่องเที่ยวมีมาก และไม่ได้รับการจัดการให้ดี

- วัฒนธรรมเดิมและวิถีชีวิตของชุมชน อาจได้รับผลกระทบและถูกกลืนจากอิทธิพล วัฒนธรรม และแนวทางชีวิตจากภายนอก

ในอดีตที่ผ่านมา ชุมชนแทบจะ ไม่ได้รับประโยชน์ที่แท้จริงจากการท่องเที่ยว เนื่องจากมีผู้ที่ มีโอกาสหรือกำลังมากกว่าได้แสวงประโยชน์จากชุมชนและทรัพยากร โดยละเลยหรือให้ ประโยชน์แก่ชุมชนเพียงเล็กน้อย และสร้างผลกระทบทางลบไว้มาก เนื่องจากประชาชนและชุมชน ไม่มีโอกาสในการคัดเลือกการพัฒนา หรือจำกัดการขยายตัวของการท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชน การ พัฒนาการท่องเที่ยวมักเกิดจากความต้องการของนักท่องเที่ยว (บุคคลภายนอก) ที่เข้ามาใช้ ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาขององค์กรภาครัฐหรือการลงทุนของผู้ประกอบการเอกชนในพื้นที่ โดยขาดการคำนึงถึงประโยชน์และผลกระทบที่แท้จริง

4. ทิศทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการท่องเที่ยว

การลดผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชน การสร้างโอกาสและการสร้างประโยชน์ที่แท้จริง ให้แก่ชุมชนในการปรับตัวต่อการพัฒนาที่เข้ามาสู่ท้องถิ่น จะเกิดขึ้น ได้ก็ต่อเมื่อชุมชนมีโอกาส ในการเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวเท่านั้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นจึงเป็นเป้าหมายสำคัญ ได้รับการเน้นให้มีในกระบวนการท่องเที่ยวแนวใหม่ ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์กรรวมของระบบ การมีส่วนร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร่วมของประชาชนท้องถิ่น ได้เน้นการให้ความสำคัญแก่ประชาชนท้องถิ่น ในอันที่จะมีบทบาทในการกำกับ ดูแล และควบคุมการท่องเที่ยวได้มากขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี เนื่องจากประชาชนเป็นเจ้าของท้องถิ่น สามารถเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่เกี่ยวข้องในกระบวนการท่องเที่ยวระดับต่างๆ ได้

ความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นของสมาชิกชุมชน ซึ่งมีความรัก ความหวงแหน มีความรู้สึกพึงพิงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้ว สามารถนำมาประยุกต์ให้เกิดการพัฒนาแบบยั่งยืนแก่ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยชุมชนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐกับชุมชนเอง และระหว่างชุมชนกับเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยในส่วนที่เชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับหน่วยงาน ชุมชนจะอยู่ในฐานะเป็นผู้รับทราบนโยบายฯ ในเบื้องต้นและมีส่วนผลักดันในระยะยาว ชุมชนเป็นผู้ใช้และดำเนินงานตามแผนงาน และปฏิบัติความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับหน่วยงานเอกชน ชุมชนจะอยู่ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของฐานรองรับการท่องเที่ยวที่จัดขึ้น โดยเอกชนหรือบริษัทท่องเที่ยว เช่น ร่วมพัฒนาจุดขายต่างๆ ได้แก่ ที่พักอาศัย ภัตตาคาร การนำเสนอลูกค้าด้านวัฒนธรรม ศิลปะและประเพณีต่างๆ ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว เป็นต้น

การมีส่วนร่วมของชุมชน จึงเริ่มมีได้ตั้งแต่การให้ข้อมูลของท้องถิ่น การเตรียมการจัดการ การวางแผน การควบคุมดูแลการใช้ทรัพยากร การมีส่วนร่วมในการบริการ และการได้รับประโยชน์จากการบริการ โดยชุมชนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ จะต้องไม่เป็นการเบียดบังทำลายสิ่งแวดล้อม ดังนั้น องค์การของชุมชนจึงมีความสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วม องค์การของชุมชนอาจเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในชุมชน เป็นองค์กรภายใต้กฎหมายที่กำหนดบทบาทของปัจเจกบุคคล ฉะนั้น จึงควรผลักดันให้องค์กรดังกล่าวเป็นองค์กรของประชาชนที่แท้จริง เพื่อเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการท่องเที่ยวดังกล่าว ดังนั้น การมีส่วนร่วมที่ดีต้องให้ความสำคัญแก่กลุ่มบุคคลมากกว่าลักษณะของปัจเจกบุคคล

รูปแบบของชุมชนในการรองรับการท่องเที่ยว อาจมีหลายรูปแบบ เมื่อพิจารณาจากพื้นฐานวัฒนธรรม การปกครองท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิตของชุมชนไทย รูปแบบที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในระดับปฏิบัติ ควรมีรูปแบบเป็นองค์กรกึ่งอิสระ ไม่เป็นทางการเกินไป ไม่อิสระเกินไป โดยมีระบบการได้รับผลประโยชน์ร่วมเป็นคั่นลง ผลประโยชน์ต่างๆ ที่ควรได้รับมีอาทิ

1.) ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมเกิดแก่คนในชุมชนส่วนใหญ่ ให้มีงานและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.) ผลประโยชน์ทางสังคม คือ มีสวัสดิการที่ดี สังคมมีความมั่นคงและสามารถดำรงเอกลักษณ์ทางสังคมของตนไว้ได้

3.) ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อม มีความเข้าใจการอนุรักษ์และร่วมมือพัฒนาเพื่อความยั่งยืน

4.) ความภูมิใจ มีความสุขในความเป็นอยู่ มีความร่วมมือในชุมชน เกิดความรักและห่วงแหนพร้อมจะอนุรักษ์หรือพัฒนาอย่างสร้างสรรค์

อนึ่ง หากชุมชนมีส่วนร่วมมากหรือมีอำนาจเพียงพอในการร่วมควบคุมการท่องเที่ยว จะช่วยให้เกิดการพัฒนาคมนได้อย่างดี อีกทั้งสามารถจัดสรรผลประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม และเกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การให้ชุมชนมีส่วนร่วมสิ่งสำคัญที่จำเป็นคือ การให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการเพิ่มทักษะในการจัดการและประสานงานกับภายนอก

ลักษณะและรูปแบบของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์ตามลักษณะกิจกรรมของชุมชน ซึ่งแต่ละกิจกรรมจะตอบสนองวัตถุประสงค์ต่างกัน สามารถใช้ได้กับพื้นที่ท่องเที่ยวในบางพื้นที่ที่ต้องการรูปแบบและขนาดขององค์กรที่เหมาะสมต่างกัน กิจกรรมแต่ละกิจกรรมยังมีผลกระทบต่อสังคมที่ต่างกันด้วย

การเข้ามีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในท้องถิ่น จึงต้องเป็นการมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต การได้รับผลตอบแทนมาบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว และท้ายที่สุดชุมชนสามารถควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ มีการรักษาระบบนิเวศที่ยั่งยืน สังคมพัฒนาอย่างเหมาะสม มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยพัฒนาการของชุมชนเอง

5. ความหมายการท่องเที่ยว

ประหัด ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2525: 242) การท่องเที่ยว หมายถึงการเคลื่อนที่ของคนจากที่อยู่เดิม ไปยังจุดหมายปลายทางอีกแห่งหนึ่ง เป็นการเดินทางไปแล้วกลับใช้เวลาเพียงชั่วคราวเพื่อพำนัก ณ จุดหมายปลายทาง พร้อมกับแสวงหาความสุข ความสบาย ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วก็จะเดินทางกลับ

ตู้ย ชุมสาย (2518: 31) การท่องเที่ยว หมายถึง การเคลื่อนที่ของคนหรือกลุ่มคนจากที่อยู่เดิม ไปยังจุดหมายปลายทางอีกแห่งหนึ่งและเป็นการเดินทางไปแล้วกลับภายในระยะเวลาหนึ่ง เพื่อแสวงหาความสุข ความสบาย

สรุป การท่องเที่ยว หมายถึง การเคลื่อนที่ของบุคคลหรือกลุ่มคนมายังแหล่งท่องเที่ยว เพื่อแสวงหาความสุข ความสบาย ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วก็เดินทางกลับ

5.1 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำตก

น้ำตกเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญมาก กระจายตัวอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย ทำให้เป็นที่นิยมอย่างมากของนักท่องเที่ยวภายในประเทศโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวท้องถิ่น และจากสภาพความเจริญที่กระจายตัวไปยังพื้นที่ต่างๆ รวมทั้งสังคมเมืองขยายตัวมากขึ้น ทำให้ความต้องการท่องเที่ยวที่น้ำตกมากขึ้นด้วย นักท่องเที่ยวส่วนมากมาเป็นกลุ่มใหญ่และมักเป็นการท่องเที่ยวแบบเช่าไปเย็นกลับ

5.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับน้ำตก

น้ำตกเกิดจากธารน้ำที่ไหลผ่านภูมิประเทศที่มีความลาดชัน ทำให้น้ำไหลตกลงมาจากที่สูงหรือไหลลดหลั่นกันลงมาเป็นชั้นๆ เราพบน้ำตกในลักษณะต่างๆ ดังนี้ คือ

5.2.1. น้ำตก (fall) เป็นน้ำตกที่มีความชันมาก เช่นน้ำตกเอราวัณ เป็นต้น

5.2.2. แก่ง (Rapid) เป็นน้ำตกที่มีลักษณะเป็นแก่งหิน มีความลาดชันไม่มากนักมีการไหลลดหลั่นเป็นชั้นๆ ลงมา เช่น น้ำตกนางรอง จังหวัดนครนายก เป็นต้น

น้ำตกเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญมากในด้านนิเวศวิทยา เพราะเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เป็นแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร รวมทั้งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตนานาชนิด รวมทั้งเป็นแหล่งที่สามารถให้ความรู้ทางธรรมชาติวิทยาแก่ผู้ท่องเที่ยวเป็นอย่างดีในด้านทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์ เป็นต้น

5.3 ความสำคัญของน้ำตกในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

จากลักษณะทางธรรมชาติของน้ำตกที่มีความงามน่ามหัศจรรย์ ทำให้เกิดความน่าในใจเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและใคร่ที่จะไปชมและสัมผัส นับว่าน้ำตกเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณค่ามาก มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดีได้ ซึ่งการพัฒนาจะต้องมีแนวทางที่สอดคล้องกับวิธีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาด คงไว้ซึ่งความงามของน้ำตกและสภาพแวดล้อมที่ดีของน้ำตกด้วย

6. นโยบายในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2538) ได้จัดวาง แนวทางและนโยบายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกนั้น จะต้องวางให้สอดคล้องกับลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ และนโยบายในการบริหารและการจัดการที่เช่นเดียวกันดังนี้

6.1 นโยบายในการบริหารและจัดการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ให้มีผลกระทบจากการพัฒนาต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติให้น้อยที่สุด
- ผู้บริหารจะต้องต้นตัวเสมอ: เพื่อยับยั้งการพัฒนาใดๆ ที่อาจทำลายสภาพแวดล้อมของ

แหล่งท่องเที่ยว

- บริเวณใดที่มีคำาหมายให้ทำการปรับปรุงหรือปิดบังเสีย
- สงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์อยู่เสมอ
- รักษาทรัพยากรทางวัฒนธรรมในฐานะเป็นสิ่งประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่าสูง
- การพัฒนาใดๆ จะต้องไม่ทำให้จุดเด่นต่างๆ ต้องเสื่อมโทรมลงไป
- สิ่งก่อสร้างต่างๆ ต้องกลมกลืนกับธรรมชาติ การก่อสร้างและบำรุงรักษาจะต้อง

ไม่เพ่งนักเข้ากับสภาพท้องถิ่นและไม่เด่นเกินธรรมชาติ

6.2 นโยบายในการบริหารและจัดการด้านการพัฒนาและธุรกิจ

- ใช้เนื้อที่ก่อสร้างตามความจำเป็น โดยจะต้องให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและอยู่ในงบประมาณของเจ้าของโครงการ

- ในด้านการลงทุน ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบในด้านการบริหารแหล่งท่องเที่ยวจะเป็นผู้ลงทุนเอง หรือจะให้เอกชนเข้ามาลงทุนก็ได้ หรือจะเป็นในลักษณะที่ผู้บริหารลงทุน แล้วให้เอกชนเช่าที่ไปดำเนินการก็ได้แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามระเบียบและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนา

- สินค้าที่วางขายจะต้องเป็นชนิดที่กำหนดไว้ในสัญญา บริการจะต้องดี ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้การท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว น้ำตก สะดวกสบายยิ่งขึ้น ของที่ระลึกและสินค้าอื่นๆ จะต้องมึคุณภาพดีและสอดคล้องกับวัฒนธรรมหรือเป็นของท้องถิ่น ของพื้นบ้านในบริเวณนั้นเพื่อบ่งบอกเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

- การบริการจะมีหลายประเภทซึ่งทางผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบ จะต้องพิจารณาอนุญาตตามความจำเป็นเท่านั้น

- การบริการจะต้องดีพอสมควร เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานทั่วไป

6.3 นโยบายในการบริหารและจัดการด้านรายได้ รายได้จากแหล่งท่องเที่ยวมี 2 ประเภท
คือ

- 6.3.1 การเก็บค่าธรรมเนียมโดยตรงจากผู้โดยสาร
- 6.3.2 การเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ทำธุรกิจในแหล่งท่องเที่ยว

6.4 นโยบายในการบริหารและควบคุมการใช้บริเวณ ควรมีกฎเกณฑ์ควบคุมการใช้พื้นที่
ดังนี้

- 6.4.1 ห้ามการตัดฟันหรือทำลายต้นไม้ทุกชนิด
- 6.4.2 ห้ามนำหรือปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปในบริเวณพักผ่อน
- 6.4.3 ห้ามการล่าหรือทำอันตรายสัตว์ป่า
- 6.4.4 ห้ามจัดให้มีการแสดงมหรสพหรือการโฆษณาขายสินค้าใดๆ เว้นแต่จะ

ได้รับอนุญาตจากผู้ควบคุมบริเวณ

- 6.4.5 ห้ามทำให้เกิดเสียงดังจากการระเบิด เฆม ฆิ่งปี่น จุดประทัด เป็นต้น
- 6.4.6 ห้ามเปิดหรือเล่นเพลงดังรบกวนนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ
- 6.4.7 ห้ามดื่มสุราจนเมามายอันอาจก่อเหตุวิวาท หรือเกิดอุบัติเหตุเสียหายต่อ

ชีวิตและทรัพย์สินทั้งของตนเองและของผู้อื่น

- 6.4.8 ห้ามทิ้งขวด ขยะ หรือเศษอาหารลงในน้ำและบริเวณพักผ่อน
- 6.4.9 ห้ามกระทำป้ายเตือนหรือป้ายห้าม หรือประกาศที่ประกาศให้ประชา

ชนทราบหรือสิ่งอื่นใดซึ่งทำขึ้นไว้ในบริเวณ ลบเลือนหรือเสียหายด้วยประการใดสิ่งสิ้นและควรมี
บทปรับหรือบทลงโทษหากมีการฝ่าฝืนข้อห้ามตามสมควร

7. องค์กรบริหารและจัดการที่เกี่ยวข้อง

ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการท่องเที่ยว ประกอบด้วย หน่วยงานและองค์กรฝ่ายต่างๆ ได้แก่

7.1. ผู้เป็นเจ้าของพื้นที่หรือรับผิดชอบดูแลทรัพยากร ได้แก่ กรมป่าไม้ (สำนักอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ) กรมประมง กรมศิลปากร องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นทุกระดับ องค์กร
อุตสาหกรรมป่าไม้ ชุมชน/ประชาชน ปังเจกบุคคลและองค์กรอื่นๆ ที่มีพื้นที่รองรับการท่องเที่ยว

7.2. ผู้เป็นสื่อกลางในการท่องเที่ยว ได้แก่ หน่วยงานด้านการตลาด ธุรกิจและบริการ
บริษัทนำเที่ยว สถานศึกษา/หน่วยงาน องค์กรพัฒนาเอกชน และสื่อต่างๆ

7.3. ผู้ให้บริการท่องเที่ยว/ผู้ประกอบการ ที่รองรับการท่องเที่ยว ได้แก่ สถานบริการที่พัก
บริการยานพาหนะและการเดินทาง มัคคุเทศก์ หน่วยราชการด้าน โครงการสร้างพื้นฐาน เป็นต้น -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.4. ผู้กำหนดนโยบายและแผนงานในการจัดการ นับตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับจัดการและติดตามนโยบายในพื้นที่ คือ คณะรัฐมนตรี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัด สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) กรมป่าไม้ กรมศิลปากร รวมทั้งผู้บริหารการศึกษาต่างๆ

8. สภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์กรปกครองท้องถิ่นที่เล็กและใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามรูปแบบปัจจุบัน เกิดจากนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อสภาเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2535 ตามนโยบายด้านการกระจายอำนาจ คือ “การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น โดยจัดให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นทุกระดับ ตลอดจนเพิ่มบทบาทและอำนาจในการตัดสินใจขององค์กรปกครองท้องถิ่น ให้อำนาจในการกำหนดนโยบายการพัฒนา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการวางผังเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตยและจะส่งเสริมให้องค์กรปกครองท้องถิ่นในระดับตำบลเป็นนิติบุคคลเพื่อให้มีความคล่องตัว และร่วมแก้ปัญหาของประชาชนในตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

การจัดให้มีองค์กรสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ ถูกจัดเข้าอยู่ในขอบข่ายการดำเนินงานบริหารพื้นที่ขององค์กร และมีส่วนในการจัดการ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย หากแต่ควรได้สนองตอบด้านนโยบายระดับประเทศ และการรับรู้และการเข้าใจของประชาชน เนื่องจากทั้งสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จัดได้ว่าเป็นทรัพยากรที่อยู่ในแนวดำเนินการขององค์กร ในระดับท้องถิ่นเหล่านี้ ทั้งนี้ จะยกเว้นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตการบริหารขององค์กรการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น คือ เทศบาล สุขาภิบาล และเมืองพัทยา ซึ่งกฎหมายที่รองรับการจัดตั้งมิได้กำหนดเป็นหน้าที่ชัดเจนเช่นเดียวกับสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

9. แนวทางและนโยบายของแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกของหน่วยงานในท้องถิ่น

การพัฒนา น้ำตกมีหลักการในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก สามารถมีดังนี้

1. รักษาสภาพธรรมชาติและลักษณะเด่นของน้ำตกดั้งเดิม ไว้ให้มากที่สุด
2. ปรับปรุงแต่งเสริมลักษณะเด่นตามธรรมชาติของน้ำตกตามความจำเป็นในกรณีที่มีน้ำตก

เสื่อมโทรม หรือถูกทำลายมาก่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามความเหมาะสม ไม่ขัดกับลักษณะธรรมชาติและไม่ให้มีความหนาแน่นเกินพื้นที่จะสามารถรองรับได้

9.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก

1. เพื่อให้ น้ำตกยังคงสภาพธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด ในขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น อัตราที่สูงขึ้น
2. เพื่อลดสภาพเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมธรรมชาติลงให้น้อยที่สุด ด้วยการจัดวางแผนผังและแนวทางปรับปรุงที่ปฏิบัติง่ายและมีความยืดหยุ่นสูง
3. เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวให้มากที่สุด
4. เพื่อสามารถรองรับนักท่องเที่ยวให้ได้จำนวนสูงสุด โดยให้กระทบกระเทือนต่อสภาพธรรมชาติน้อยที่สุด

9.2 นโยบายและแนวทางในการพัฒนา

1. จัดแบ่งเขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสม
2. จัดแบ่งกิจกรรมให้เหมาะสมกับพื้นที่
3. จัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกตามความจำเป็น
4. จัดสร้างอาคารและสิ่งก่อสร้างต่างๆ ให้กลมกลืนกับธรรมชาติมากที่สุด
5. พยายามปิดบังสิ่งก่อสร้างต่างๆ โดยอาศัยเทคนิคทางภูมิสถาปัตยกรรม
6. ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของบริเวณต่างๆ ให้กลมกลืนกับธรรมชาติ
7. เลือกใช้พรรณไม้ท้องถิ่นในกรณีที่จะต้องปลูกต้นไม้เพิ่ม และหลีกเลี่ยงการให้ไม้ตัดดอกที่ขัดแย้งกับธรรมชาติ
8. จัดให้มีป้ายบอกข้อมูลและป้ายบอกทางต่างๆ ไว้โดยสมบูรณ์
9. ดำเนินถึงการกักเซาะพังทลายของดิน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผิวดินเดิม
10. สำรวจและค้นหาสถิติของปริมาณน้ำและระดับน้ำ ตลอดจนทางน้ำธรรมชาติก่อนจะทำการจัดวางอาคารและการใช้สอยพื้นที่ต่างๆ

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เฉลิมชัย ปัญญาดี (2543:37) ทำการศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งทำการศึกษา กรณีชุมชนบ้านถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการกระจาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ในท้องถิ่น ทำให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ชุมชนมีศักยภาพในการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในชุมชนค่อนข้างสูง โดยเฉพาะการจัดการด้านพื้นที่ใช้สอยในบริเวณท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบหรือแนวปฏิบัติของผู้นำเที่ยว นักท่องเที่ยว ร้านค้า และสมาชิกในชุมชน ส่งผลให้ชุมชนมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอย่างยั่งยืน

อัยยาดุรงค์ โบราณานนท์ (2541:1) ทำการศึกษา “ การศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน ” รวม 8 จังหวัด อันประกอบด้วย เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติส่วนใหญ่มีความเสื่อมโทรมลงไปอย่างมาก จึงต้องเร่งปรับปรุงแก้ไขให้ฟื้นคืนสภาพโดยเร็ว ซึ่งอาจจะทำโดยการจำกัดหรือลดการเดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวในบางฤดูเพื่อเปิดโอกาสให้ธรรมชาติฟื้นตัว ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวค่อยๆ ลดลง ทั้งนี้ อันเนื่องมาจากปัญหาหลายๆ ด้าน อาทิ

1. การขาดความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริการและการจัดการของกลุ่มหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมของรัฐบาลและเอกชนในการที่มีส่วนร่วมดำเนินงานดังกล่าว
2. ขาดบุคลากรทางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ
3. ขาดความร่วมมือระหว่างชุมชนในท้องถิ่นและหน่วยงานองค์กรที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน
4. ขาดการพัฒนารูปแบบสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ทำให้ตลาดสินค้าของที่ระลึกบริเวณแหล่งท่องเที่ยวขาดความน่าสนใจ

บทที่ 3

วิธีการศึกษารวบรวมข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ทำการวิจัย ได้แก่ ประชากรในหมู่บ้านปลาบ่า หมู่ที่ 1 ตำบลปลาบ่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย โดยวิธีการสำรวจทุกครัวเรือน จำนวน 85 ครัวเรือน

สถานที่และระยะเวลาที่ทำการศึกษา

สถานที่ในการศึกษาครั้งนี้ คือบ้านปลาบ่า หมู่ที่ 1 ตำบลปลาบ่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย การดำเนินงานเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2545 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 4 เดือน

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ คือ ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรเอง โดยทำการสัมภาษณ์ครัวเรือนละ 1 คน โดยจะสัมภาษณ์ใครก็ได้ในครอบครัวหนึ่งๆ จำนวน 85 ครัวเรือน โดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาบ่า

ตอนที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่าทางด้าน

- 1.) ด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่า
- 2.) ด้านปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่า

ตอนที่ 3 ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่า

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติในการคำนวณดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่
2. นำข้อมูลมาหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\text{สูตรร้อยละ} = \frac{X * 100}{N}$$

กำหนดให้ X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. การคำนวณหาค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นและความต้องการ

$$\text{การคำนวณหาค่าเฉลี่ยใช้สูตร } \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

กำหนดให้ \bar{X} = ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ

$\sum fx$ = ผลรวมคะแนนทั้งหมด

x = ค่าเนนที่กำหนดค่าระดับความคิดเห็นและความต้องการ

4,3,2 และ 1

f = จำนวนผู้ตอบคำถามแต่ละข้อคำถาม

N = จำนวนผู้ตอบคำถามทั้งหมด

โดยกำหนดตัวเลขแทนค่าระดับความคิดเห็นและความต้องการดังนี้

- 4 หมายถึง ความต้องการระดับมาก
- 3 หมายถึง ความต้องการระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความต้องการระดับน้อย
- 1 หมายถึง ไม่มีความต้องการ

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ดังนี้ (รวีวรรณ ชินะตระกูล, 2533:44-45)

- 3.51 – 4.00 หมายถึง มีความต้องการมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความต้องการน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง ไม่มีความต้องการ

4. คำนวณหาค่าพิสัย

$$\text{พิสัย} = \text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}$$

ตารางที่ 1 แสดงการดำเนินงานทำปัญหาพิเศษ

ลำดับที่	การดำเนินงาน	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
1.	ศึกษาและเขียนโครงร่าง	_____			
2.	เสนอโครงร่างปัญหาพิเศษ		_____		
3.	เก็บรวบรวมข้อมูล			_____	
4.	วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปปัญหาพิเศษ				_____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

น้ำตกปลาป่าเป็นแหล่งธรรมชาติที่เกิดจากแม่น้ำสองคอนที่ไหลมาจากน้ำตกสองคอน ซึ่งมีแหล่งกำเนิดของสายน้ำมาจากเทือกเขาภูหลวง ซึ่งสายน้ำจากภูเขาได้ไหลผ่านมารวมเป็นสายน้ำ และเกิดเป็นน้ำตกสองคอนซึ่งเป็นน้ำตกที่มีเพียงชั้นเดียวที่มีขนาดเล็ก จากนั้นสายน้ำนี้ได้ไหลผ่านตามร่องหุบเขารวมกับสายน้ำเล็กๆจากภูเขาทำให้เกิดเป็นสายน้ำขนาดใหญ่ ชาวบ้านเรียกกันว่า แม่น้ำสองคอน เป็นแม่น้ำที่ไหลผ่านหมู่บ้านสองคอน และได้ไหลผ่านมายังด้านทิศตะวันออกของหมู่บ้านปลาป่าแล้วผ่านชั้นหินสูงเกิดเป็นน้ำตกขนาดใหญ่ ชาวบ้านเรียกว่า น้ำตกปลาป่า เพราะเป็นน้ำตกที่อยู่ติดหมู่บ้าน โดยอยู่ห่างจากหมู่บ้านเพียง 800 เมตรเท่านั้น (ข้อมูลพื้นฐานชุมชนและข้อมูลน้ำตกปลาป่าให้ดู รายละเอียดประกอบจากภาคผนวก หน้า 45 – 48)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาความต้องการของประชาชนบ้านปลาป่าต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาป่า ตำบลปลาป่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2545 จำนวน 85 ราย ซึ่งทำการสำรวจและรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีตามแบบสัมภาษณ์จากประชาชนที่อาศัยอยู่บ้านปลาป่า ตำบลปลาป่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ผลของการศึกษารั้งนี้ ได้แบ่งแยกนำเสนอเป็นตอนๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาป่า

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนบ้านปลาป่าต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาป่าทางด้าน

- 2.1 ด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาป่า
- 2.2 ด้านปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาป่า

ตอนที่ 3 ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาป่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ศาลากลางเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ อดิศระไผ่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาบ่า

จากการศึกษาครั้งนี้ ได้แยกประเด็นต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อปี ดังรายละเอียดดังนี้

1. เพศ

จากการวิจัยพบว่าประชาชนบ้านปลาบ่าในการศึกษาครั้งนี้ ร้อยละ 36.47 เป็นเพศชาย และร้อยละ 63.53 เป็นเพศหญิง

2. อายุ

หมายถึง อายุของประชาชนบ้านปลาบ่าที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จนถึงอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป โดยเมื่อจัดช่วงอายุตามการกระจายตัวของข้อมูลแล้วพบว่า อายุมากที่สุดอยู่ในช่วง 41 – 45 ปี ร้อยละ 18.82 รองลงมาอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี และ 46 – 50 ปี ร้อยละ 15.29 และน้อยที่สุดอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 9.41 อายุมากที่สุด 60 ปี และอายุน้อยที่สุด 15 ปี อายุเฉลี่ย 37 ปี

3. อาชีพ

ผลการศึกษาพบว่าประชาชนบ้านปลาบ่าประกอบอาชีพทำไร่มากที่สุด ร้อยละ 49.41 รองลงมาคือ ทำนา ร้อยละ 28.23 และที่ไม่ปรากฏคือประกอบอาชีพรับจ้างและพนักงานบริษัทเอกชน

4. ระดับการศึกษา

ผลการศึกษาประชาชนบ้านปลาบ่า พบว่าประชาชนส่วนใหญ่จบระดับการศึกษามากที่สุดคือ ระดับประถมศึกษา 4 ร้อยละ 49.41 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา 6 ร้อยละ 15.29 และน้อยที่สุดระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 2.35

5. รายได้เฉลี่ยต่อปี

หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อปีของประชาชนบ้านปลาบ่าที่มีรายได้ต่อปีต่ำกว่า 5,000 บาท จนถึงรายได้ต่อปี ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป โดยเมื่อจัดช่วงรายได้ต่อปีตามการกระจายตัวของข้อมูลแล้วพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 28.23 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อปี 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 16.47 และน้อยที่สุดคือมีรายได้เฉลี่ยต่อปี 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 8.23

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาบ่า

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
	(N = 85)	
1. เพศ		
ชาย	31	36.47
หญิง	54	63.53
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	9	10.58
20 – 25 ปี	7	8.23
26 – 30 ปี	9	10.58
31 – 35 ปี	10	11.76
36 – 40 ปี	13	15.29
41 – 45 ปี	16	18.82
46 – 50 ปี	13	15.29
51 ปีขึ้นไป	8	9.41
อายุสูงสุด 60 ปี		
อายุต่ำสุด 15 ปี		
อายุเฉลี่ย 37 ปี		
3. อาชีพ		
ทำนา	24	28.23
ทำไร่	42	49.41
ทำสวน	3	3.52
รับจ้าง	-	-
รับราชการ	5	5.88
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	2.35
พนักงานบริษัทเอกชน	-	-
อื่นๆ	9	10.58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
	(N = 85)	
4. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา 4	8	9.41
ประถมศึกษา 4	42	49.41
ประถมศึกษา 6	13	15.29
มัธยมศึกษา 3	8	9.41
มัธยมศึกษา 6 หรือเทียบเท่า	3	3.52
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2	2.35
ปริญญาตรี	3	3.52
อื่น ๆ	6	7.05
5. รายได้เฉลี่ยต่อปี		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	9	10.58
5,001 – 10,000 บาท	7	8.23
10,001 – 15,000 บาท	14	16.47
15,001 – 20,000 บาท	12	14.11
20,001 – 25,000 บาท	10	11.76
25,001 – 30,000 บาท	9	10.58
30,001 บาท ขึ้นไป	24	28.23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่อต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวผืนน้ำตกปลาบ่อทางด้าน

2.1 ด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวผืนน้ำตกปลาบ่อ

2.1.1 ด้านความต้องการนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่อด้านความต้องการนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับความต้องการเฉลี่ยในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.93 จาก 10 รายการ ซึ่งแสดงในตารางที่ 3 สำหรับคะแนนของแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มี 4 รายการ ดังนี้คือ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวผืนน้ำตกปลาบ่ออย่างเป็นรูปธรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88) ข้อนี้เป็นข้อที่ประชาชนต้องการมากที่สุดเพราะถ้างค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวผืนน้ำตก ก็จะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาไปด้วย และต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตลอดปีจากทางอำเภอ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15) มีการจัดงานท่องเที่ยวประจำตำบลในบริเวณเขตน้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17) กำหนดพื้นที่ใช้สอยในเขตน้ำตกให้เป็นสัดส่วน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24) และความต้องการในระดับปานกลางมี 6 รายการ ดังนี้คือ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณบำรุงท้องถิ่นเพื่อจัดทำถนนเข้าสู่ น้ำตกที่มีมาตรฐานรองรับนักท่องเที่ยวได้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92) มีการส่งเสริมให้เกิดการค้าขายกันภายในบริเวณเขตน้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65) จัดตั้งบุคลากรรับผิดชอบและรักษาความปลอดภัยบริเวณน้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40) กำหนดระยะเวลาในการเข้า – ออก ในเขตน้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89) และต้องการให้มีหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำและบริการนักท่องเที่ยวบริเวณเขตน้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65)

2.1.2 ความต้องการด้านการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวผืนน้ำตกปลาบ่อ

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนบ้านปลาบ่อมีความต้องการด้านการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวผืนน้ำตกปลาบ่อเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.25 ดังตารางที่ 5 สำหรับคะแนนของแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีระดับความต้องการมากอยู่เพียงรายการเดียวเท่านั้น คือ มีการจัดบริเวณค้าขายสินค้าและอาหารแก่นักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10) ซึ่งข้อนี้เป็นข้อที่ประชาชนต้องการมากที่สุดเพราะประชาชนต้องการที่จะนำสินค้าและอาหารมาขายในบริเวณน้ำตกเพื่อเป็นรายได้เสริมจากการทำไร่ และความต้องการของประชาชนในระดับปานกลางมี 5 รายการ ดังนี้ คือ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการค้าขายของที่ระลึกของชาวบ้านแก่นักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82) ใช้น้ำจากน้ำตกในการทำการเกษตรได้ตลอดปี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52) ต้องการรวมกลุ่มนำสินค้าของที่ระลึกของชาวบ้านมาขายจำหน่าย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อท่อส่งน้ำเข้ามาใช้ในบ้านเรือน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24) และมีการจ้างงานทำจากการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.03)

2.1.3 ความต้องการด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกปลาบ่า

จากการศึกษาความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกปลาบ่า พบว่า ประชาชนบ้านปลาบ่ามีความต้องการด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกปลาบ่าความต้องการเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 จากทั้งหมด 6 รายการ ซึ่งรายการที่ประชาชนต้องการในระดับมากมีอยู่เพียงรายการเดียวเท่านั้น คือ ต้องการให้มีการส่งเสริมอาชีพในการทำสินค้าของที่ระลึก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02) ซึ่งข้อนี้เป็นข้อที่ประชาชนต้องการมากที่สุดเพราะประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยนำของที่ระลึกในท้องถิ่นมาจำหน่ายเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวหน้าตกมากขึ้น และความต้องการในระดับปานกลางมี 5 รายการดังนี้ คือ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกนโยบายในการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82) ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.01) ต้องการให้มีการประชุมทุกเดือนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชาวบ้านในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.16) ต้องการให้มีการเลือกตั้งผู้นำในการเป็นตัวแทนชาวบ้านในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหน้าตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48) และต้องการให้มีการอบรมส่งเสริมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการบริการแก่นักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40)

ตารางที่ 3 แสดงความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่า

N=85		
รายการ	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับความต้องการ
ความต้องการด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล		
1.) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่าอย่างเป็นรูปธรรม	3.88	มาก
2.) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณบำรุงท้องถิ่นเพื่อจัดทำถนนเข้าสู่ น้ำตกที่มีมาตรฐานรองรับรถนักท่องเที่ยวได้	2.92	ปานกลาง
3.) มีการส่งเสริมให้เกิดการค้าขายกันภายในบริเวณน้ำตก	2.65	ปานกลาง
จัดตั้งบูคคละรับฝิดชอบและรักษาความปลอดภัยบริเวณน้ำตก	2.40	ปานกลาง
4.) กำหนดระยะเวลาในการเข้า-ออก ในเขตน้ำตก	2.37	ปานกลาง
5.) มีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตลอดปีจากทางอำเภอ	3.15	มาก
6.) มีการจัดงานท่องเที่ยวประจำตำบลบริเวณเขตน้ำตก	3.17	มาก
7.) กำหนดพื้นที่ใช้สอยในเขตบริเวณน้ำตกให้เป็นสัดส่วน	3.24	มาก
8.) จัดจุดชมวิวน้ำตกให้เป็นที่สนใจและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว	2.89	ปานกลาง
9.) มีการจัดหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำและบริการแก่นักท่องเที่ยวบริเวณเขตน้ำตก	2.65	ปานกลาง
ความต้องการด้านการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า		
1.) องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการค้าขายของที่ระลึกของชาวบ้านแก่นักท่องเที่ยว	2.82	ปานกลาง
2.) มีการจัดบริเวณร้านค้าขายสินค้าและอาหารแก่นักท่องเที่ยว	3.10	มาก
3.) ใช้น้ำจากน้ำตกในการทำการเกษตรได้ตลอดปี	2.64	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

N=85

รายการ	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับความ ต้องการ
4.) ต้องการรวมกลุ่มนำสินค้า ของที่ระลึกของชาวบ้านมาขาย จำหน่าย	2.24	ปานกลาง
5.) ต่อท่อส่งน้ำเข้ามาใช้ในบ้านเรือน	2.03	ปานกลาง
6.) มีการจ้างงานทำจากทำให้บริการนักท่องเที่ยว	2.55	ปานกลาง
ความต้องการด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการ แหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่า		
1.) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกนโยบายใน การให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	2.82	ปานกลาง
2.) ต้องการมีส่วนร่วมในการรับจ้างในการทำถนนเข้าสู่ป่าดง	2.01	ปานกลาง
3.) ต้องการให้มีการประชุมทุกเดือนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับชาวบ้านในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	2.16	ปานกลาง
4.) ต้องการให้มีการเลือกตั้งผู้นำในการเป็นตัวแทนชาวบ้านในการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยววน้ำตก	2.48	ปานกลาง
5.) ต้องการให้มีการอบรมส่งเสริมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการ บริการนักท่องเที่ยว	2.40	ปานกลาง
6.) ต้องการให้มีการส่งเสริมอาชีพในการทำสินค้าของที่ระลึก	3.02	มาก

หมายเหตุ

ระดับคะแนนของความต้อการ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
3.51 – 4.00	มีความต้อการมาก
2.51 – 3.50	มีความต้อการปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความต้อการน้อย
1.00 - 1.50	ไม่มีความต้อการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตารางที่ 4 แสดงความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์
แหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่อ จำแนกตามความต้องการที่มีต่อประโยคคำถาม**

รายการ	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่ต้องการ		ค่าเฉลี่ย(X)	N=85
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ความต้องการด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล										
1.) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายในการจัดการแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่ออย่างเป็นรูปธรรม	76	89.41	8	9.41	1	1.17	-	0.00	3.88	
2.) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณบำรุงท้องถิ่นเพื่อจัดทำถนนเข้าสู่วน้ำตกที่มีมาตรฐานรองรับรถนักท่องเที่ยวได้	70	82.35	2	14.11	2	2.35	1	1.17	2.92	
3.) มีการส่งเสริมให้เกิดการค้าขายกันภายในบริเวณวน้ำตก	19	22.35	32	37.64	20	23.52	14	16.47	2.65	
4.) จัดตั้งบุคคลรับผิดชอบและรักษาความปลอดภัยบริเวณวน้ำตก	20	23.52	18	21.17	23	27.05	24	28.23	2.40	
5.) กำหนดระยะเวลาในการเข้า-ออก ในเขตวน้ำตก	17	20.00	21	24.70	24	28.23	23	27.05	2.37	
6.) มีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตลอดปีจากทางอำเภอ	36	42.35	31	36.47	13	15.29	5	5.88	3.15	
7.) มีการจัดงานท่องเที่ยวประจำปีตำบลบริเวณเขตวน้ำตก	35	41.17	30	35.29	20	23.52	-	0.00	3.17	
8.) กำหนดพื้นที่ใช้สอยในเขตบริเวณวน้ำตกให้เป็นสัดส่วน	40	47.05	27	31.76	17	20.00	1	1.17	3.24	
9.) จัดจุดชมวิวน้ำตกให้เป็นที่สนใจและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว	28	32.94	22	25.88	33	38.82	2	2.35	2.89	
10.) มีการจัดหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำและบริการแก่นักท่องเที่ยวบริเวณเขตวน้ำตก	17	20.00	27	31.76	36	42.35	5	5.55	2.65	
ความต้องการเฉลี่ยรวม									2.93	
ความต้องการด้านการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่อ										
1.) องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการค้าขายของที่ระลึกของชาวบ้านแก่นักท่องเที่ยว	21	24.70	26	30.58	30	35.29	8	9.41	2.81	
2.) มีการจัดบริเวณร้านค้าขายสินค้าและอาหารแก่นักท่องเที่ยว	34	40.00	28	32.94	20	24.70	2	2.35	3.10	
3.) ใช้น้ำจากน้ำตกในการทำเกษตรได้ตลอดปี	24	28.23	18	21.17	22	25.88	21	24.70	2.52	
4.) ต้องการรวมกลุ่มนำสินค้าของที่ระลึกของชาวบ้านมาขายจำหน่าย	13	15.29	34	40.00	33	38.82	5	5.88	2.64	
5.) ต่อท่อส่งน้ำเข้ามาใช้ในบ้านเรือน	9	10.58	18	21.17	43	50.58	15	17.64	2.24	
6.) มีการจ้างงานทำจากกาบริการนักท่องเที่ยว	7	8.23	17	20.00	33	38.82	28	32.94	2.03	
ความต้องการเฉลี่ยรวม									2.55	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่ต้องการ		ค่าเฉลี่ย(XT)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ความต้องการด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาป่า									
1.) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกนโยบายในการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	21	24.70	35	41.17	22	25.88	7	8.23	2.81
2.) ต้องการมีส่วนร่วมในการรับจ้างในการทำถนนเข้าสู่ น้ำตก	3	3.52	15	17.64	47	57.64	20	23.52	2.01
3.) ต้องการให้มีการประชุมทุกเดือนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชาวบ้านในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	6	7.05	22	25.88	37	43.52	20	23.52	2.16
4.) ต้องการให้มีการเลือกตั้งผู้นำในกาเป็นตัวแทนชาวบ้านในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว น้ำตก	21	24.70	30	35.29	23	27.05	11	12.94	2.48
5.) ต้องการให้มีการอบรมส่งเสริมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการบริการนักท่องเที่ยว	14	16.47	23	27.05	31	36.47	17	20.00	2.40
6.) ต้องการให้มีการส่งเสริมอาชีพในการทำสินค้าของที่ระลึก	34	40.00	25	29.41	20	23.52	6	7.05	3.02
ความต้องการเฉลี่ยรวม									2.48

2.2 ปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาป่า มี 2 ด้านดังนี้

2.2.1 ปัญหาด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการศึกษาปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาป่า ซึ่งปัญหาด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัญหาด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีปัญหาเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.84 จากทั้งหมด 9 รายการ ซึ่งประชาชนบ้านปลาป่าเห็นว่าปัญหาที่มีระดับมากมี 4 รายการ ดังนี้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการเสนอแนะนโยบายให้ชาวบ้านได้รู้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29) ไม่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32) ซึ่งในข้อนี้เป็นข้อที่ประชาชนเห็นว่า มีปัญหามากที่สุด เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบน้ำตกนี้ไม่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว น้ำตกต่างๆ ที่น้ำตกนี้มีขนาดใหญ่และสวยงาม และหน่วยงานที่รับผิดชอบและชาวบ้านมีความขัดแย้งกันในเรื่องประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว น้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของชาวบ้านให้มีการค้าขายของที่ระลึก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24) และปัญหาด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลางมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่ 5 รายการ ดังนี้คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการส่งเสริมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการพัฒนา น้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนและนโยบายต่างๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83) เจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตให้ประชาชนในท้องถิ่นมีการนำสินค้ามาจำหน่าย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31) องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีการจัดงบประมาณในการบำรุงท้องถิ่นในการจัดทำถนนเข้าสู่บริเวณแหล่งน้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31)

2.2.2 ปัญหาจากประชาชนในท้องถิ่น

ผลการศึกษาปัญหาของประชาชนบ้านปลาบ่าในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า ในด้านปัญหาจากประชาชนในท้องถิ่น พบว่า ปัญหาจากประชาชนในท้องถิ่นมีปัญหาเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 ซึ่งปัญหาจากประชาชนในท้องถิ่นในระดับมากนั้นปรากฏว่า ไม่มี และปัญหาในระดับปานกลางมี 7 รายการ ดังนี้คือ ชาวบ้านไม่ให้ความสนใจในเรื่องของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78) ประชาชนในพื้นที่ยังไม่มีความรู้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83) ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนในการพัฒนา น้ำตกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43) ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์น้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92) ชาวบ้านไม่มีเวลาในการรวมกลุ่มจัดร้านค้าขายเนื่องจากต้องทำอาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91) และส่วนใหญ่ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นจะเป็นคนแก่และเด็กจึงไม่มีเวลาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา น้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85)

ตารางที่ 5 แสดงปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่า

รายการ	N=85	
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับ ของปัญหา
ปัญหาด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล		
1.) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการเสนอแนะนโยบายให้ชาวบ้านได้รู้	3.29	ปานกลาง
2.) ไม่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการส่งเสริมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการพัฒนา	3.32	มาก
หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของชาวบ้านให้มีการค้าขายของที่ระลึก	2.45	ปานกลาง
3.) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของชาวบ้านให้มีการค้าขายของที่ระลึก	3.24	มาก
4.) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการวางแผนและนโยบายต่างๆ	2.81	ปานกลาง
5.) หน่วยงานที่รับผิดชอบและชาวบ้านมีความขัดแย้งกันในเรื่องการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยววน้ำตก	3.01	มาก
7.) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยววน้ำตก	2.83	ปานกลาง
8.) เจ้าหน้าที่ไม่มีการอนุญาตให้ประชาชนในท้องถิ่นมีการนำสินค้ามาจำหน่าย	2.31	ปานกลาง
9.) องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีการจัดงบประมาณในการบำรุงท้องถิ่นในการจัดทำถนนเข้าสู่บริเวณแหล่งน้ำตก	2.31	ปานกลาง
ปัญหาจากประชาชนในท้องถิ่น		
1.) ประชาชนไม่ให้ความสนใจในเรื่องของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	2.78	ปานกลาง
2.) ประชาชนในพื้นที่ยังไม่มีความรู้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่า	2.83	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	N=85	
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับ ของปัญหา
3.) ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าไปจัดการแหล่ง ท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า	2.67	ปานกลาง
4.) ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในวางแผนการพัฒนาน้ำตก ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	2.43	ปานกลาง
5.) ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์น้ำตกเนื่องจาก ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการนำเที่ยว	2.92	ปานกลาง
6.) ชาวบ้านไม่มีเวลาในการรวมกลุ่มจัดร้านค้าขายเนื่องจาก ต้องทำอาชีพเกษตรกรรม	2.91	มาก
7.) ส่วนใหญ่ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นจะเป็นคนแก่และเด็ก จึงไม่มีเวลาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาน้ำตก	2.85	ปานกลาง

หมายเหตุ

ระดับคะแนนของปัญหา	หมายถึง
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	
3.51 – 4.00	มีปัญหาหนัก
2.51 – 3.50	มีปัญหาปานกลาง
1.51 – 2.50	มีปัญหาเล็กน้อย
1.00 - 1.50	ไม่มีปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยว
เขื่อนน้ำตกปลาป่า จำแนกตามปัญหาที่มีต่อประโยคคำถาม

รายการ	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่มีปัญหา		ค่าเฉลี่ย(X ²)	N=85
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ปัญหาจากองค์การบริหารส่วนตำบล										
1.) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการเสนอแนะนโยบายให้ชาวบ้านได้รู้	43	50.38	26	30.58	14	16.47	2	2.35	3.29	
2.) ไม่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	38	44.70	37	43.52	10	23.52	-	0.00	3.32	
3.) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการส่งเสริมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการพัฒนาน้ำตก	14	16.47	29	34.11	24	28.23	18	21.17	2.45	
4.) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของชาวบ้านให้มีการค้าขายของที่ระลึก	34	40.00	33	38.82	18	21.17	-	0.00	3.24	
5.) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการวางแผนและนโยบายต่างๆ	11	12.94	32	37.64	37	43.52	5	5.88	2.81	
6.) หน่วยงานที่รับผิดชอบและชาวบ้านมีความขัดแย้งกันในเรื่องการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวน้ำตก	26	30.58	38	44.70	17	20.00	4	4.70	3.01	
7.) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวน้ำตก	22	25.88	29	34.11	32	37.64	2	2.35	2.83	
8.) เจ้าหน้าที่มีอนุญาตให้ประชาชนในท้องถิ่นมีการนำสินค้ามาจำหน่าย	8	9.41	33	38.82	22	25.88	22	25.88	2.31	
9.) องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีการจัดงบประมาณในการบำรุงท้องถิ่นในการจัดทำถนนเข้าสู่บริเวณแหล่งน้ำตก	12	14.11	27	31.76	22	25.88	24	28.23	2.31	
ปัญหาเฉลี่ยรวม										2.84
ปัญหาจากประชาชนในท้องถิ่น										
1.) ประชาชนไม่ให้ความสนใจในเรื่องของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	20	23.52	30	35.29	32	37.64	3	3.52	2.78	
2.) ประชาชนในพื้นที่ยังไม่มีความรู้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเขื่อนน้ำตกปลาป่า	22	25.88	27	31.76	36	42.35	-	0.00	2.83	
3.) ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าไปจัดการแหล่งท่องเที่ยวเขื่อนน้ำตกปลาป่า	19	22.35	27	31.76	31	36.47	8	9.41	2.67	
4.) ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในวางแผนการพัฒนาให้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	11	12.94	27	31.76	35	41.17	12	14.11	2.92	
5.) ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์น้ำตกเนื่องจากไม่มีความรู้เกี่ยวกับการนำเที่ยว	30	35.29	24	28.23	26	30.58	5	5.88	2.92	
6.) ชาวบ้านไม่มีเวลาในการรวมกลุ่มจัดร้านค้าขายเนื่องจากต้องทำอาชีพเกษตรกรรม	30	31.76	22	25.88	26	30.58	6	7.05	2.91	
7.) ส่วนใหญ่ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นจะเป็นคนแก่และเด็กจึงไม่มีเวลาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาน้ำตก	27	31.76	25	29.41	27	31.76	6	7.05	2.85	
ปัญหาเฉลี่ยรวม										2.77

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนบ้านปลาบ่าต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า พบว่า ประชาชนต้องการให้ชาวบ้านมีความสามัคคีกันในการรวมกลุ่มเพื่อที่จะช่วยกันพัฒนาน้ำตกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม ทั้งนี้ให้เหตุผลว่าน้ำตกแห่งนี้เป็นสมบัติสาธารณะของชาวบ้านทุกคนดังนั้นทุกคนก็ควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนา น้ำตกกันทุกคน และอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบน้ำตกอยู่ในขณะนี้ มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งประสานงานกับทางอำเภอให้มีการส่งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้มาช่วยส่งเสริมอาชีพในการทำของที่ระลึกเพื่อนำมาจำหน่ายเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับประชาชนในหมู่บ้านด้วย ทั้งนี้ก็เพราะว่าส่วนใหญ่แล้วประชาชนเห็นว่าถ้าหากมีการส่งเสริมอาชีพในการทำของที่ระลึกแล้วก็จะเป็นการช่วยเสริมสร้างอาชีพและรายได้ให้กับชาวบ้านและกลุ่มแม่บ้านด้วย

วิจารณ์ผล

สภาพพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาบ่า พบว่าเพศชายน้อยกว่าเพศหญิง เพราะว่ามีประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นผู้ชายส่วนใหญ่จะไปทำไร่ ส่วนผู้หญิงนั้นส่วนใหญ่จะเป็นแม่บ้าน ซึ่งยังพบว่าประชาชนส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำไร่ทั้งนี้เพราะมีที่ดินอยู่แล้วและส่วนใหญ่ประชาชนส่วนใหญ่ทำไร่เพราะมีที่ดินเป็นของตัวเองอยู่แล้ว และประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้ก็เพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาหลักสูตรการศึกษาเดิมอยู่ และส่วนใหญ่มีรายได้ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป ทั้งนี้เพราะมีรายได้จากการทำไร่และไม่ต้องเสียต้นทุนในการจ้างแรงงานเพราะใช้แรงงานภายในครอบครัวและทำไร่เอะอะจึงทำให้มีรายได้เป็นจำนวนมาก

ความต้องการในด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า ส่วนใหญ่พบว่าความต้องการของประชาชนนั้นจะเกี่ยวเนื่องมาจากความต้องการนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเขตน้ำตกปลาบ่า เพราะว่ามีแหล่งน้ำตกปลาบ่าเป็นที่ดินสาธารณะ และประชาชนบ้านปลาบ่ามีความต้องการนโยบายที่ชัดเจนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาแหล่งน้ำตก เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และสามารถนำการพัฒนาไปสู่ชุมชน อาทิเช่น ก่อให้เกิดการจ้างงาน การค้าขาย การรวมกลุ่มกันของชุมชน และก่อให้เกิดการสร้างอาชีพแก่ชุมชนต่อไป ทั้งนี้ประชาชนบ้านปลาบ่ายังต้องการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า ได้แก่ การเปิดร้านขายสินค้าแก่นักท่องเที่ยว การใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการทำการเกษตรได้ตลอดปี และประชาชนมีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่า ซึ่งสอดคล้องกับ เถลิง ปัญญาดี (2543:เนื้อความย่อ) ทำการศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งทำการศึกษา กรณีชุมชนบ้านถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ในท้องถิ่น ทำให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ชุมชนมีศักยภาพในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชนค่อนข้างสูง โดยเฉพาะการจัดการด้านพื้นที่ใช้สอยในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การจัดการด้านพื้นที่ใช้สอยในบริเวณท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบหรือแนวปฏิบัติของผู้เที่ยว นักท่องเที่ยว ฐานค้าและสมาชิกในชุมชน ส่งผลให้ชุมชนมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอย่างยั่งยืน

ปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่า พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดจากหน่วยงานที่รับผิดชอบและปัญหาที่เกิดจากประชาชนในท้องถิ่นทั้งนี้ก็เพราะว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบ ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการบริหารและจัดการที่ดีพอจึงเกิดความขัดแย้งกันระหว่างองค์กรและประชาชนในท้องถิ่นและปัญหาที่เกิดจากประชาชนในท้องถิ่นก็ได้แก่ ปัญหาที่ประชาชนในท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวและส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพทำไร่อยู่แล้วจึงไม่มีเวลาในการช่วยกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามได้เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกปลาบ่า พบว่าประชาชนมีความต้องการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาน้ำตกและต้องการให้เกิดการรวมกลุ่มและต้องการให้เกิดความสามัคคีกันระหว่างชาวบ้านด้วยกันและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนและเพื่อเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนและเพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นจากนักท่องเที่ยวหรือประชาชนในท้องถิ่น

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่อต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่อ ตำบลปลาบ่อ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ปี 2545 มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาบ่อ ตำบลปลาบ่อ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่อต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่อ ตำบลปลาบ่อ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย
3. เพื่อศึกษาปัญหาของประชาชนบ้านปลาบ่อในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่อ ตำบลปลาบ่อ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ผู้ให้ข้อมูลคือ ประชาชนบ้านปลาบ่อ ตำบลปลาบ่อ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย จำนวน 85 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ ทำการสำรวจในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 จากนั้นทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2545

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของประชาชนบ้านปลาบ่อ ผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้ เป็นเพศชายน้อยกว่าเพศหญิงคือ ร้อยละ 36.47 เป็นเพศชายและร้อยละ 63.53 เป็นเพศหญิง ประชาชนมีอายุเฉลี่ย 37 ปี อายุสูงสุด 60 ปี และต่ำสุด 15 ปี ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.41 มีอาชีพทำไร่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.41 ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา 4 และส่วนใหญ่ร้อยละ 28.23 มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 30,001 บาทขึ้นไป

ผลการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่อต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่อ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ด้านดังนี้คือ

1. ศึกษาความต้องการของประชาชนในด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่อ โดยแยกความต้องการออกเป็น 3 ด้าน คือ ความต้องการด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนมีความต้องการเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 โดยประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่ออย่างเป็นรูปธรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88) รองลงมาคือต้องการให้มีการกำหนดพื้นที่ใช้สอยในเขตบริเวณน้ำตกให้เป็นสัดส่วน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24) และต้องการให้มีการจัดงานท่องเที่ยวบริเวณน้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17) ตามลำดับ ความต้องการด้านการใช้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาบ่า มีความต้องการเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 โดยส่วนใหญ่ประชาชนต้องการให้มีการจัดบริเวณร้านค้าขายสินค้าและอาหารแก่นักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10) รองลงมาคือต้องการให้ห้องจัดการบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการค้าขายของที่ระลึกของชาวบ้านแก่นักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82) และต้องการใช้น้ำจากน้ำตกในการทำการเกษตรได้ตลอดปี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64) ตามลำดับ และความต้องการด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า มีระดับความต้องการเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 โดยพบว่าส่วนใหญ่ประชาชนต้องการให้มีการส่งเสริมอาชีพในการทำสินค้าของที่ระลึก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02) รองลงมาคือต้องการให้ห้องจัดการบริหารส่วนตำบลออกนโยบายในการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82) และต้องการให้มีการเลือกตั้งผู้นำในการเป็นตัวแทนชาวบ้านในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว น้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40) ตามลำดับ

2. ศึกษาปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า โดยแยกปัญหาออกเป็น 2 ด้าน พบว่า ปัญหาด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล มีปัญหาเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 โดยพบว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการเสนอแนะนโยบายให้ชาวบ้านได้รู้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29) และหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของชาวบ้านให้มีการค้าขายของที่ระลึก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24) และปัญหาจากประชาชนในท้องถิ่น มีปัญหาเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 โดยพบว่าปัญหาส่วนใหญ่คือประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์น้ำตกเนื่องจากไม่มีความรู้เกี่ยวกับการนำเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92) รองลงมาคือส่วนใหญ่ชาวบ้านไม่มีเวลาในการรวมกลุ่มจัดร้านค้าขายเนื่องจากต้องทำอาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91) และประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นจะเป็นคนแก่และเด็กจึงไม่มีเวลาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาน้ำตก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย

ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงความต้องการของประชาชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกปลาบ่า จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรศึกษาสภาพความเป็นอยู่ทั่วไปของประชาชนรวมทั้งปัญหาและความต้องการของประชาชนที่แท้จริงก่อนแล้วจึงค่อยมีการออกนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อ

ประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะภาพของประชาชนในท้องถิ่นและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้วย

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยว เพราะถ้าหากแหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนา ก็ย่อมนำการพัฒนาไปสู่ชุมชนในท้องถิ่นด้วยเช่นกัน

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมอาชีพให้เกิดในท้องถิ่น เพื่อนำมาจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยวได้ซึ่งจะทำให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชนและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนภายในท้องถิ่นด้วย

4. ปัญหาจากการขัดแย้งกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบและประชาชนนั้น ควรจะหาข้อยุติโดยการเจรจากันเพื่อก่อให้เกิดความสามัคคีกันภายในชุมชนเพราะกรณีนี้มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ควรจะเห็นแก่ส่วนรวมดีกว่า เพื่อประโยชน์ของชุมชนในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ประชาชนควรให้ความร่วมมือและยอมรับในการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือมีความกระตือรือร้นในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามของชุมชน
2. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบควรให้ความจริงจังต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอย่างแท้จริง เพราะจะเป็นการช่วยรักษาและป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นได้
3. ประชาชนและเจ้าหน้าที่ควรจะให้เกียรติกันและกันในการทำงานร่วมกันเพราะจะก่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชนและควรมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่องนี้กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่ไม่ใช่เฉพาะประชาชนบ้านปลาบ่าและน้ำตกปลาบ่าเท่านั้น เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวต่อไป
2. การทำวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่สนใจให้แน่ชัดและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำในการทำงานวิจัยในเรื่องนั้นๆ ให้เร็วขึ้นและมีระบบการทำงานที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2538.นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ปี 2538-2539.กรุงเทพมหานคร:การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

-----.2542.รายงานสรุปคู่มือพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.กรุงเทพมหานคร: กองวางแผนโครงการ

การไฟฟ้านครหลวง.2539.ประชากรกับการพัฒนา.กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกื้อ วงศ์บุญสิน.2538.สถานการณ์สิ่งแวดล้อม.กรุงเทพมหานคร:พรินติ้งแอนด์พลับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

เฉลิมชัย ปัญญาดี.2543.รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เดโช สวานานนท์.2518.จิตวิทยาสังคม.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์

ต๋อย ชุมสาย.2518.หลักวิชาการท่องเที่ยว.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์แพรววิทยา

เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ.2529.พฤติกรรมองค์กร.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

นิคม จารุมณี.2535.รายงานการวิจัย การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.ภาคพัฒนา ตำราและเอกสารวิชาการหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู

มนัส สุวรรณ.2538.รายงานการวิจัยนิเวศวิทยากับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว.ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประหัด ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา.2525.การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ
ไทย.กรุงเทพมหานคร:พินเนส

ปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ.2543.กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนัก
พัฒนา.กรุงเทพมหานคร:สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย

รวีวรรณ ชินตระกูล.2533.คู่มือการทำวิจัยทางการศึกษา.กรุงเทพมหานคร:ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพ
ทัศน์

วิจิตร อาวะกุล.2518.เทคนิคมนุษย์สัมพันธ์.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ โอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์

รวีวรรณ ญาณพันธุ์.2533.เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่องหลักการศึกษาศาสตร์.มหาวิทาลัย
เกษตรศาสตร์

สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.2540.รายงานผลการดำเนินการเพื่อกำหนด
นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.กรุงเทพมหานคร:การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

อัญญาค์ โบราณานนท์.2541.ผลการวิจัยการศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคเหนือตอน
บน.ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อำนาจ เจริญศิลป์.2543.การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.กรุงเทพมหานคร:
โอเดียนสโตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

28 กุมภาพันธ์ 2545

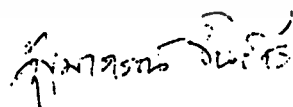
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปลาบ่า

ด้วยภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีสาขาพัฒนาการเกษตร และมีรายวิชาปัญหาพิเศษที่นักศึกษาต้องศึกษา ซึ่งนางสาวจุฬารวรรณ จันลาพันธ์ ได้ศึกษาปัญหาพิเศษเรื่อง ความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวหน้าดกปลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ปี 2545 ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประชาชนในหมู่บ้านปลาบ่า จำนวน 85 ราย เพื่อนำมาประกอบการศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นางสาวจุฬารวรรณ จันลาพันธ์และคณะเข้าสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนของท่านได้ ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์จะใช้ในการทำปัญหาพิเศษนี้เท่านั้นเพื่อประโยชน์แก่ชุมชนและเป็นการเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์ต่อไปทั้งกับตัวชุมชนและนักศึกษาผู้ทำการศึกษา คณะนักศึกษาและภาควิชาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ ความร่วมมือจากท่านและประชาชนในชุมชนของท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุชมาภรณ์ ชันธิ์ศรี)

หัวหน้าภาควิชาเทคนิคเกษตร

โทร./โทรสาร 0-2327-2970

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

28 กุมภาพันธ์ 2545

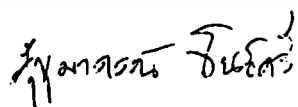
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน ผู้ใหญ่บ้านปลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ด้วยภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีสาขาพัฒนาการเกษตร และมีรายวิชาปัญหาพิเศษที่นักศึกษาต้องศึกษา ซึ่งนางสาวจุฬารัตน์ จันลาพันธ์ ได้ศึกษาปัญหาพิเศษเรื่อง ความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ปี 2545 ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ประชาชนในหมู่บ้านปลาบ่า จำนวน 85 ราย เพื่อนำมาประกอบการศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นางสาวจุฬารัตน์ จันลาพันธ์และคณะเข้าสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนของท่านได้ ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์จะใช้ในการทำปัญหาพิเศษนี้เท่านั้นเพื่อประโยชน์แก่ชุมชนและเป็นการเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์ต่อไปทั้งกับตัวชุมชนและนักศึกษาผู้ทำการศึกษา คณะนักศึกษาและภาควิชาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ ความร่วมมือจากท่านและประชาชนในชุมชนของท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุชมาภรณ์ ชันธ์ศรี)

หัวหน้าภาควิชาเทคนิคเกษตร

โทร./โทรสาร 0-2327-2970

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ข้อมูลทั่วไปของตำบลปลาบ่า

1.1 ที่ตั้ง ตำบลปลาบ่าเป็น 1 ใน 6 ตำบลของอำเภอภูเรือ จังหวัดเลย อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอภูเรือ ไปทางทิศใต้ ระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร ตามถนนทางภูเรือ-สถานีทดลองเกษตรที่สูงภูเรือ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลหนองบัว
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลภูหลวง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลท่าศาลา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลร่องจิก

1.2 เนื้อที่

ตำบลปลาบ่า มีเนื้อที่ 62.184 ตารางกิโลเมตร หรือ 50,724 ไร่

1.3 ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

ตำบลปลาบ่า พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ราบสูงสลับลูกคลื่น และพื้นที่ส่วนใหญ่จะทำการเกษตร และมีสภาพอากาศมี 3 ฤดู คือ ร้อน หนาว และฝน โดยฤดูหนาวอุณหภูมิต่ำสุดอยู่ที่ 4 – 10 องศาเซลเซียส

1.4 จำนวนหมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลปลาบ่า มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านปลาบ่า

หมู่ที่ 2 บ้านสองคอน

หมู่ที่ 3 บ้านกลาง

หมู่ที่ 4 บ้านโป่งกลาง

หมู่ที่ 5 บ้านตาดसान

หมู่ที่ 6 บ้านหินสอ

หมู่ที่ 7 บ้านน้ำทับ

1.5 ประชากร

ตำบลปลาบ่า มีประชากรทั้งสิ้น 3,005 คน

ชาย 1,574 คน

หญิง 1,431 คน

2. ข้อมูลทางเศรษฐกิจ

2.1 ตำบลปลาบ่า ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม

อาชีพหลัก ทำไร่ ทำนา ทำสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาชีพรอง เลี้ยงสัตว์ ไร่ค้าย่อย

รายได้เฉลี่ย 33,242 บาท/ปี

2.2 หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

บิมน้ำมันขนาดเล็ก 3 แห่ง (ขนาด1,2 หัวจ่าย)

โรงสีข้าวขนาดเล็ก 13 แห่ง

โรงผลิตน้ำดื่ม 1 แห่ง

3. ข้อมูลทางสังคม

3.1 การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง

โรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง (โรงเรียนขยายโอกาส)

หอกระจายข่าว 7 แห่ง

ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 7 แห่ง

3.4 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

วัด 3 แห่ง

สำนักสงฆ์ 1 แห่ง

3.5 สาธารณสุข

สถานีอนามัย 1 แห่ง

สถานผดุงครรภ์ 1 แห่ง

แพทย์ประจำตำบล 1 แห่ง

ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน 3 แห่ง

3.6 องค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง

4 ข้อมูลบริการพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม

ถนนลาดยาง 1 สาย (ถนนจากอำเภอภูเรือ - สถานีทดลองเกษตรที่สูงภูเรือ)

ถนนคอนกรีต 7 สาย (มีทุกหมู่บ้าน)

4.4 การโทรคมนาคม

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง

โทรศัพท์สาธารณะ 7 แห่ง

4.3 การไฟฟ้า มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำคลอง 2 สาย

น้ำตก 2 แห่ง

4.5 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝาย 2 แห่ง

บ่อน้ำสาธารณะ 6 แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ความต้องการของประชาชนบ้านปลาบ่าต่อการจัดการน้ำตกปลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอภูเรือ
จังหวัดเลย

ชื่อ.....สกุล.....

บ้านเลขที่.....บ้านปลาบ่า ตำบลปลาบ่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทั่วไป

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 20 ปี 20 – 25 ปี

26 – 30 ปี 31 – 35 ปี

36 – 40 ปี 41 – 45 ปี

46 – 50 ปี 51 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

ทำนา ทำไร่

ทำสวน รับจ้าง

รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

พนักงานบริษัทเอกชน อื่นๆ.....

4. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าประถมศึกษา 4 ประถมศึกษา 4

ประถมศึกษา 6 มัธยมศึกษา 3

มัธยมศึกษา 6 หรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี อื่นๆ.....

5. รายได้เฉลี่ยต่อปี

ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท

10,001 – 15,000 บาท 15,001 – 20,000 บาท

20,001 – 25,000 บาท 25,001 – 30,000 บาท

30,001 บาทขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาป่า

ความต้องการในด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาป่า	ระดับความต้องการของประชาชน			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
<p>ก. ความต้องการด้านนโยบายจากองค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>1.) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาป่าอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>2.) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณบำรุงท้องถิ่นเพื่อจัดทำถนนเข้าสู่ น้ำตกที่มีมาตรฐานรองรับนักท่องเที่ยวได้</p> <p>3.) มีการส่งเสริมให้เกิดการค้าขายกันภายในบริเวณน้ำตก</p> <p>4.) จัดตั้งบุคคลรับผิดชอบและรักษาความปลอดภัยบริเวณน้ำตก</p> <p>5.) กำหนดระยะเวลาในการเข้า-ออก ในเขตน้ำตก</p> <p>6.) มีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตลอดปีจากทางอำเภอ</p> <p>7.) มีการจัดงานท่องเที่ยวประจำตำบลบริเวณเขตน้ำตก</p> <p>8.) กำหนดพื้นที่ใช้สอยในเขตบริเวณน้ำตกให้เป็นสัดส่วน</p> <p>9.) จัดจุดชมวิวน้ำตกให้เป็นที่น่าสนใจและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว</p> <p>10.) มีการจัดหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำและบริการแก่นักท่องเที่ยวบริเวณเขตน้ำตก</p>				
<p>ข. ความต้องการด้านการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกปลาป่า</p> <p>1.) องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการค้าขายของที่ระลึกของชาวบ้านแก่นักท่องเที่ยว</p>				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการในด้านการจัดการและการใช้ประโยชน์จาก แหล่งท่องเที่ยวหน้าตกลำปำ	ระดับความต้องการของประชาชน			
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่ ต้องการ
<p>2.) มีการจัดบริเวณร้านค้าขายสินค้าและอาหารแก่นักท่องเที่ยว</p> <p>3.) ใช้น้ำจากน้ำตกในการทำการเกษตรได้ตลอดปี</p> <p>4.) ต้องการรวมกลุ่มนำสินค้า ของที่ระลึกของชาวบ้านมาขายจำหน่าย</p> <p>5.) ต่อท่อส่งน้ำเข้ามาใช้ในบ้านเรือน</p> <p>6.) มีการจ้างงานทำจากการให้บริการนักท่องเที่ยว</p> <p>ค. ความต้องการด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกลำปำ</p> <p>1.) ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกนโยบายในการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>2.) ต้องการมีส่วนร่วมในการรับจ้างในการทำถนนเข้าสู่ น้ำตก</p> <p>3.) ต้องการให้มีการประชุมทุกเดือนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชาวบ้านในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>4.) ต้องการให้มีการเลือกตั้งผู้นำในการเป็นตัวแทนชาวบ้านในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกลำปำ</p> <p>5.) ต้องการให้มีการอบรมส่งเสริมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการบริการนักท่องเที่ยว</p> <p>6.) ต้องการให้มีการส่งเสริมอาชีพในการทำสินค้าของที่ระลึก</p>				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกปลาบ่า	ระดับปัญหาของประชาชน			
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา
<p>ก.ปัญหาด้านนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>1.) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการเสนอแนะนโยบายให้ชาวบ้านได้รู้</p> <p>2.) ไม่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว</p> <p>3.) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการส่งเสริมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการพัฒนาน้ำตก</p> <p>4.) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของชาวบ้านให้มีการค้าขายของที่ระลึก</p> <p>5.) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนและนโยบายต่างๆ</p> <p>6.) หน่วยงานที่รับผิดชอบและชาวบ้านมีความขัดแย้งกันในเรื่องการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวหน้าตก</p> <p>7.) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวหน้าตก</p> <p>8.) เจ้าหน้าที่ไม่มีการอนุญาตให้ประชาชนในท้องถิ่นมีการนำสินค้ามาจำหน่าย</p> <p>9.) องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีการจัดงบประมาณในการบำรุงท้องถิ่นในการจัดทำถนนเข้าสู่บริเวณแหล่งน้ำตก</p> <p>ข.ปัญหาจากประชาชนในท้องถิ่น</p> <p>1.) ชาวบ้านไม่ให้ความสนใจในเรื่องของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>2.) ประชาชนในพื้นที่ยังไม่มีความรู้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกปลาบ่า</p> <p>3.) ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าไปจัดการแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกปลาบ่า</p> <p>4.) ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาหน้าตก</p>				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการแหล่งท่องเที่ยวรดกปลาบ่า	ระดับปัญหาของประชาชน			
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา
<p>ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ</p> <p>5.) ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์น้ำตก เนื่องจากไม่มีความรู้เกี่ยวกับการนำเที่ยว</p> <p>6.) ชาวบ้านไม่มีเวลาในการรวมกลุ่มจัดร้านค้าขายเนื่อง จากต้องทำอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>7.) ส่วนใหญ่ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นจะเป็นคนแก่และ เด็กจึงไม่มีเวลาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาน้ำตก</p>				

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการจัดการน้ำตกปลาบ่า

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้